

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa H. O.
przeciwko Diecezji (...), Rzymskokatolickiej Parafii (...) w J. i Gminie Miasta J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) adwokatowi O. O. kwotę 1800 (tysiąc osiemset 00/100) złotych powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług tytułem pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca H.O. powołała się na oczywistą zasadność skargi, odsyłając w zakresie motywów przyczyny kasacyjnej do uzasadnienia podstaw skargi. Wskazała również na potrzebę wykładni art. 415 w związku z art. 416, art. 24 i art. 448 k.c. w związku z art. 25 ust. 2 Konstytucji RP i w związku z art. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 380).

Przesłanka oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) zakłada, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak w szczególności wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga natomiast wykazania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny i rzeczywisty charakter, a ich rozstrzygnięcie jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania i publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli konkretny przepis był już przedmiotem wykładni w judykaturze, a interpretacja ta jest w ocenie

skarżącego nieuzasadniona, nieodzowne jest również przedstawienie racji, które przemawiają za zmianą dotychczasowej linii orzeczniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl. i z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała stwierdzić istnienia powołanych w nim przyczyn kasacyjnych.

W judykaturze wielokrotnie wyjaśniano, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie są konstrukcyjnie odrębnymi elementami skargi kasacyjnej, co łączy się z ich odmiennym celem. Sens wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania polega na przytoczeniu prawnych racji przemawiających za zasadnością merytorycznego rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej, z uwzględnieniem publicznoprawnych, ponadindywidualnych zadań tego środka zaskarżenia. Ocena ta wyprzedza badanie zasadności podstaw kasacyjnych, które ma następczy charakter i uwarunkowane jest pozytywnym rozstrzygnięciem w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W związku z tym, odsyłanie we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jest niedopuszczalne i nie może służyć prawidłowemu wykazaniu przyczyn kasacyjnych (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2001 r., V CZ 55/01, niepubl., z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 10/11, niepubl. i z dnia 20 grudnia 2018 r., III CSK 164/18, niepubl.). W konsekwencji, skoro *in casu* we wniosku poprzestano na stwierdzeniu, że oczywista zasadność skargi wynikać ma z wywodu przeprowadzonego w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, przyczynę tę należało uznać za niewykazaną. Jedynie ubocznie należało zważyć, że również argumentacja zawarta w dalszej części skargi nie pozwalała uznać, by skarga była - w przedstawionym wcześniej rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

W skardze nie wykazano również, aby zachodziła potrzeba wykładni przepisów prawa powołanych we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania. W zakresie tym wniosek ograniczał się w istocie do stwierdzenia, że stanowisko Sądu Apelacyjnego co do niemożności badania przez sąd zasadności cofnięcia misji kanonicznej przez ordynariusza „budzi wątpliwości”. Nie powołano w nim natomiast

jakichkolwiek konkretnych jurystycznych argumentów, które wyjaśniałyby, w jaki sposób wątpliwość ta przekłada się na potrzebę wykładni wymienionych we wniosku przepisów prawa, dlaczego przepisy te budzą w okolicznościach sprawy poważne wątpliwości i na czym wątpliwości te miałyby polegać.

Na marginesie należało dostrzec, że uzasadnienie podstaw skargi kasacyjnej w przeważającym zakresie zmierzało do podważenia ustaleń faktycznych Sądów *meriti* w zakresie prawdziwości okoliczności, które spowodowały cofnięcie misji kanonicznej powódce, oraz weryfikacji tych okoliczności przez biskupa diecezjalnego, z czym korespondowało postawienie w skardze w pierwszej kolejności zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. Prawidłowość oceny dowodów i ustaleń faktycznych dokonanych w postępowaniu instancyjnym pozostaje tymczasem poza kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj